

Hvorfor kjøper folk vann på flaske

I Norge er vi så heldige at vi har godt drikkevann. Vannet i springen er både sunt og billig. De fleste steder smaker det godt også. Likevel kjøper nordmenn flere millioner liter flaskevann hvert eneste år. Hvorfor gjør de det?

Tegning av 7 flasker med kjøpevann og en jente som står ved siden av

3. klassingene forsket på kjøpevann.

1

Dette lurer vi på

3. klasse ved Hedemarken friskole hadde mange forslag til tema for årets Nysgjerrigper-forskning. Noen ville for eksempel forske på verdensrommet. Men det ble for vanskelig å dra ut i rommet. Til slutt landet klassen på lærerens forslag: Hvorfor kjøper folk vann på flaske?

Elevene bestemte seg for å forske på det flaskevannet som ligner mest på vannet i springen, altså vann uten smak eller kullsyre.

2

Hvorfor er det slik?

Smak, glemsomhet eller reklame?

Elevene snakket om at springvannet i noen andre land er skittent, eller det smaker klor. Her i Norge har de fleste godt, rent vann i springen. Likevel kjøper mange nordmenn vann på flaske. Elevene hadde flere forklaringer på hvorfor:

1. Det er fordi vann på flaske ser friskere ut.
2. Det er fordi vannet på tur kan være skittent, spesielt i utlandet.
3. Det er fordi flaskevann smaker bedre.
4. Det er fordi folk glemmer å ta med seg vann på trening.
5. Det er fordi reklamen sier at flaskevann er friskere.

3

Legg en plan

Blindtest og spørreskjema

Aller først måtte elevene finne ut hva slags flaskevann som fins. Tre elever ble sendt ut for å kjøpe flaskevann. De skrev ned hvilke typer vann de fant, og hvor mye vannet kostet.

For å sjekke om flaskevann smaker bedre enn springvann, ville elevene arrangere en blindtest. De fant ut at de måtte tappe vann i en mugge en god stund før testen. Ellers ble det for mange luftbobler i vannet fra springen. Det var også viktig at springvann og flaskevann hadde samme temperatur.

Elevene lagde også et spørreskjema hvor de spurte folk om de hadde kjøpt vann på flaske, og hvorfor de i så fall hadde gjort det.

Klassen ville også skrive til de som lager flaskevann, og spørre dem hvor de tar vannet fra, og hvor mye de selger.

4

Hent opplysninger

Gjennomføring av undersøkelsene

Det første elevene gjorde, var å arrangere en blindtest blant elever på skolen. De hadde også blindtest på et storforeldremøte i gymsalen. Her ble det satt fram 40 glass med lmsdal og like mange med springvann.

Elevene delte ut spørreskjemaer både på foreldremøtet og til venner og kjente. I naturfagstimene lærte de om vannets kretsløp, og om alt vi bruker vann til.

Så fant vi ut at de to glassene måtte ha omtrent lik temperatur i blindtesten. En gang tok vi kaldt vann rett fra krana og flaskevann som hadde stått på kateteret i flere dager. Da merket testpersonene forskjell med en gang og vannet fra krana inneholdt også mange luftbobler.

5

Dette har vi funnet ut

Ikke alle produsentene svarte på e-posten fra elevene. Og ikke alle som svarte, var like åpne. Coca Cola, som lager både Smart Water og Telemark, ville ikke oppgi hvor de hentet vannet fra, eller hvor mye de solgte. Isklar svarte at vannet kommer fra Isklar-kilden under Folgefonna i Hardanger. De oppga at de solgte ca. 8 millioner liter i året. Produsenten av Taffel svarte at de selger 700 000–800 000 liter i året. De ville ikke oppgi nøyaktig hvor det kom fra, men svarte at det var tappet i Norge.

Stolpediagram laget for hånd, der søyle merket med 2 er størst

Svarene fra spørreskjemaet viste at det å kjøpe vann på tur, spesielt i utlandet, var mest vanlig. Diagrammet viser hvor mange som krysset av for følgende grunner til å kjøpe vann: 1. fordi vann på flaske ser friskere ut, 2. fordi på tur, spesielt i utlandet kan vannet være skittent, 3. fordi flaskevann smaker bedre 4. fordi jeg glemte å ta med eget vann på trening, 5. fordi reklamen sier at flaskevann er friskere.

Alle som var med i spørreundersøkelsen, svarte at de hadde kjøpt vann på flaske. De fleste svarte at de hadde kjøpt vann når de var på reise et sted vannet kunne være skittent. «Fordi jeg glemte å ta med vann på trening» kom på andreplass. «Fordi flaskevann ser friskere ut» kom på tredjeplass.

Veldig få svarte at de kjøpte flaskevann fordi det smaker bedre. Men i blindtesten svarte de fleste at flaskevannet smakte best.

Fortell til andre

Klassen hadde planlagt at alle skulle få med seg rapporten hjem. På grunn av korona-viruset får elevene rapporten på e-post i stedet. Siden alle er hjemme, kan alle lese den sammen med de voksne hjemme. Slik blir forskningen spredt til alle der hjemme.

Miljø og klima

Forbruk og ressurser

Hav og vann